

Sygn. akt I C 36/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia, 12 marca 2014r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Agnieszka Ostrowska-Gołębek**

Protokolant Ewelina Grudzień-Wuczowska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2014r. w Oleśnicy sprawy

przy udziale stron:

powód **W. Ś.**

pozwany **W. A. M.w W., Oddział we W.**

o zapłatę

I. ustala, iż powódka W. Ś. jest uprawniona do zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym położonym w O.przy ul. (...)pozostającym w zasobach mieszkaniowych W. A. M.;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 397,00zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z./

1. kal. 21 dni.

12.03.2014r.

Sygn. I C 36/13

UZASADNIENIE

Powódka W. Ś. wniosła pozew dnia 05.12.2011 r. przeciwko W. A. M.z/s w W., Oddział (...)we W.. Powódka domagała się ustalenia, że wstąpiła w stosunek najmu lokalu mieszkalnego położonego w O.przy ul. (...), pozostającego w zasobach mieszkaniowych - Wojskowej Agencji Mieszkaniowej z dniem 31.08.2002 r. oraz zasądzenia kosztów procesu od strony pozwanej na jej rzecz.

W uzasadnieniu podała, iż w dniu 20.12.1986 r. zawarła związek małżeński z K. Ś.. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 09.08.2002 r. sygn. akt XIII RC 7120/02 z wyłącznej winy K. Ś.. Ustalony został wówczas sposób korzystania z lokalu, a wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 26.09.2007 r. sygn. akt RIIIC 217/07 zasądzone zostały od byłego męża na jej rzecz alimenty. K. Ś.zmarł w dniu 17.10.2010 r. Lokal mieszkalny położony w O.przy ul. (...)został przydzielony K. Ś.decyzją o przydziale osobnej kwatery stałej z dnia 07.12.1992 r. W związku z tym przydziałem, W. Ś.przekazała do zasobów W. A. M., przydzielony jej w 1982 r. i zajmowany przez nią lokal mieszkalny położony w O.przy ul. (...). Powódka wystąpiła do Dyrektora Oddziału (...)we W.o zawarcie z nią umowy najmu lokalu mieszkalnego położonego w O.przy ul. (...), ale w odpowiedzi stwierdzono, iż nie zostanie z nią taka umowa zawarta ponieważ nie należy do kręgu osób, które zgodnie z ustawą mogą wstąpić w stosunek najmu i poinformowano ją o konieczności zwolnienia tego lokalu. Na kolejne wezwanie powódka nie

otrzymała odpowiedzi. Powódka podniosła, iż od 1992 r. zamieszkiwała nieprzerwanie w w/w lokalu a od roku 2006 sama opłacała lokal, gdyż K. Ś. się wyprowadził.

W odpowiedzi na pozew z dnia 01.02.2012 r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu od strony powodowej na jej rzecz. W uzasadnieniu podała, iż lokal mieszkalny położony w O. przy ul. (...) decyzją o przydziale osobnej kwatery stałej nr 26/92 z dnia 07.12.1992 r. został przydzielony K. Ś., który otrzymał tytuł prawny w formie decyzji administracyjnej, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20.05.1976 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych w brzmieniu wówczas obowiązującym oraz przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej przydzielonego lokalu uwzględniono żonę (powódkę) oraz jego pasierbicę A. J.. W momencie wydania wyroku rozwodowego państwa Ś. obowiązywał art. 28 ustawy z dnia 22.06.1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, zgodnie z którym w razie rozvodu małżonków zajmujących kwatere, mogą oni zamieszkiwać w tej kwaterze. W zaistniałej sytuacji powstał stan współuprawnienia do używania lokalu, nie mający charakteru najmu ani stosunku prawnego zobowiązaniowego. W chwili śmierci K. Ś. ustało zatem uprawnienie powódki do korzystania z przedmiotowego lokalu i od tej pory powódka zajmowała lokal bez tytułu prawnego. Okoliczność płacenia przez powódkę opłat za korzystanie z lokalu nie świadczyła o istnieniu stosunku najmu, bowiem zgodnie z art. 36 w/w ustawy osoba, która zajmuje lokal mieszkalny (niezależnie od posiadania tytułu prawnego do zajmowania lokalu), będący w zasobie WAM, zobowiązana jest do uiszczania opłat za używanie lokalu mieszkalnego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 19.07.2012 r. sygn. akt I C 527/11 powództwo zostało oddalone w całości.

W dniu 09.08.2012 r. została wniesiona przez powódkę apelacja od powyższego wyroku, w której zarzucano naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 680¹ § 1 k.c. poprzez uznanie przez Sąd I instancji, iż prawo do używania lokalu położonego przy ul. (...) w O., powstałe na mocy decyzji o przydziale osobnej kwatery stałej nr 26/92 z dnia 07.12.1992 r. nie stanowi składnika majątku wspólnego małżonków. W apelacji powódka domaga zmiany zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, iż W. Ś. jest uprawniona do używania lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w O. pozostającego w zasobach mieszkaniowych Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz zasądzenia kosztów procesu od strony pozwanej na rzecz powódki za postępowanie w I i II instancji. W uzasadnieniu podała, iż art. 680¹ § 1 k.c. stanowi, że jeżeli nawiązanie stosunku najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej przez nich rodziny nastąpiło w czasie trwania małżeństwa, to prawo do korzystania wynikającego z takiego stosunku prawnego wchodzi w skład majątku wspólnego. W orzecznictwie podkreślano, iż dyspozycja art. 680¹ k.c. znajduje zastosowanie także do innych, nie wymienionych w tym artykule stosunków prawnych, a zatem również tego wynikającego z decyzji o przydziale kwatery. Powódka wskazała, iż z chwilą przydziału lokalu mieszkalnego uzyskała prawo do używania przedmiotowego lokalu mieszkalnego, a prawo to nie wygasło ani wskutek orzeczenia rozwodu pomiędzy W. Ś. i K. Ś., ani wskutek śmierci K. Ś..

W dniu 03.09.2012 r. w odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu w obu instancjach. W uzasadnieniu podniosła, iż zarzuty powódki były bezzasadne, ponadto podniosła zarzut, iż sąd II instancji nie może zmienić zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, iż powódka jest uprawniona do używania spornego lokalu, ponieważ postępowanie przed sądem I instancji dotyczyło zupełnie innego roszczenia i tylko w tym zakresie sąd II instancji może zbadać sprawę.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 11.12.2012 r. w sprawie sygn. akt II Ca 1119/12 uchylił wyrok Sądu z dnia 19 lipca 2012r. i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania z wytycznymi dotyczącymi jej rozpoznania. W szczególności wskazano, iż rzeczą Sądu Rejonowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie podjęcie czynności zmierzających do precyzyjnego określenia przez pełnomocnika powódki żądania pozwu, pozwalającego na jednoznaczne wskazanie materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia. Koniecznym jest też wskazanie konkretnego zdarzenia-spośród wymienionych w stanie faktycznym pozwu (ujęcie powódki w przydziale osobnej kwatery stałej, ustanie wspólności majątkowej małżeńskiej powódki i K. Ś. z data uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, śmierć byłego małżonka powódki), którego skutki prawne uzasadniać będą uznanie, w odniesieniu do sprecyzowanego

i jednoznacznie określonego żądania pozwu, za uzasadnione lub bezzasadne. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, iż zasadnym będzie zastosowanie regulacji Ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych RP z uwzględnieniem zmian stanu prawnego w tym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 grudnia 1986r. powódka W. Ś. zawarła związek małżeński z K. Ś., będącym żołnierzem zawodowym. W. Ś. zajmowała wówczas przydzielony jej w 1982r. jako cywilnemu pracownikowi wojska lokal mieszkalny położony w O. przy ulicy (...). Decyzją o przydziale osobnej kwatery stałej nr 26/92 z dnia 07 grudnia 1992r. przydzielony został K. Ś. większy lokal mieszkalny położony w O. przy ulicy (...), uwzględniający zamieszkiwanie tam trzech osób , tj. córki powódki A. J.. W związku tym przydziałem W. Ś. przekazała do zasobów Wojskowej Agencji Mieszkaniowej lokal mieszkalny położony w O. przy ulicy (...).

Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 09 sierpnia 2002r. w sprawie sygn. akt XIII RC 710/02 małżeństwo powódki zostało rozwiązane przez rozwód z wyłącznej winy K. Ś.. W wyroku tym został ustalony sposób korzystania z mieszkania znajdującego się w O. przy ulicy (...), w ten sposób, że W. Ś. przyznany został do wyłącznego korzystania większy pokój z balkonem z prawem do wspólnego korzystania z kuchni, łazienki i przedpokoju.

Dowód: decyzja przydziału osobnej kwatery stałej 26/92 z dnia 07 grudnia 1992r. k-7, wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 09 sierpnia 2002r. w sprawie sygn. akt XIII RC 710/02 k-6.

K. Ś. zmarł w dniu 17 października 2010r.(bezsporne)

Powódka po śmierci byłego męża, pismem z dnia 08 sierpnia 2011r. wystąpiła do Dyrektora Oddziału (...) we W. o zawarcie z nią umowy najmu lokalu mieszkalnego położonego w O. przy ulicy (...).

W odpowiedzi z dnia 09 sierpnia 2011r. oraz z dnia 05 października 2011r. strona pozwana stwierdziła, że nie zostanie z powódką zawarta taka umowa, albowiem nie należy ona do kręgu osób , które zgodnie z Ustawą z dnia 22 stycznia 2010r. o zmianie Ustawy o Zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP mogą wstąpić w stosunek najmu. Jednocześnie powódkę poinformowano o konieczności zwolnienia tego lokalu. Wskazano też, że zameldowana w lokalu pasierbica zmarłego K. Ś. w dacie jego zgonu miała ukończony 25 rok życia. Na spotkaniu w Oddziale Regionalnym WAM we W. w dniu 10 października 2011r. w sprawie eksmisji z przedmiotowego lokalu , zaproponowano powódce najem lokalu poza O., np. w J., po dobrowolnym zwolnieniu zajmowanego lokalu.

Powódka zwróciła się również do strony pozwanej pismem z dnia 24 października 2011r. o przesłanie jej kserokopii przydziału z roku 1982 lokalu mieszkalnego położonego w O. przy ulicy (...).

W odpowiedzi strona pozwana pismem z dnia 10 listopada 2011r. poinformowała powódkę, iż lokal mieszkalny położony w O. przy ulicy (...) został wykupiony w dniu 18 grudnia 1998r/ przez ówczesnego głównego najemcę.

Powódka ponownie wystąpiła z pismem z dnia 08 listopada 2011r. do strony pozwanej o zawarcie z nią umowy najmu lokalu mieszkalnego położonego w O. przy ulicy (...). Na to wezwanie powódka nie otrzymała odpowiedzi.

Powódka nadal zamieszkuje w lokalu przy ulicy (...) w O..

Dowód: pisma powódki z dnia 08.08.2012r. k-9, z dnia 08.11.2011r. k-12, pisma WAM z dnia 09.08.2011r. k-29-30, z dnia 05.10.2011r. k-10-11,26-27 z dnia 10.11.2011r. k-8, notatka służbowa z dnia 10.10.2011. k-22-23

Sąd zważył co następuje:

Pełnomocnik powódki W. Ś.po ostatecznym sprecyzowaniu roszczeń powódki względem strony pozwanej wniósł o ustalenie, iż W. Ś.jest uprawniona do używania lokalu mieszkalnego położonego przy ulicy (...)w O., pozostającego w zasobach mieszkaniowych W. A. M.. Pełnomocnik powódki wskazał także, iż w dacie wydania wyroku rozwodowego

przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu obowiązywał przepis art.28 ust. 1 Ustawy z dnia 22 czerwca 1995r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art.28 ust. 1 Ustawy o Zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP (Dz. U. Nr 28, poz. 143, z 2010r.) w brzmieniu obowiązującym w dacie uprawomocnienia się wyroku rozwodowego z dnia 09 sierpnia 2002r. , w razie orzeczenia rozvodu małżonków zajmujących kwaterę, mogą oni zamieszkiwać w tej kwarterze ,z wyjątkiem kwater w budynkach, o których mowa w art.55 ust. 2 pkt 1-3.

Artykuł 28 zawierał rozbudowaną regulację zmierzającą do porządkowania stosunków wynikłych z orzeczenia rozvodu. Przepisy potwierdzały-jako zasadę-prawo obojga małżonków do dalszego zamieszkiwania w dotychczasowej kwarterze , z wyjątkami kwalifikowanymi przeznaczeniem lub położeniem budynków, przy czym w razie pozostawienia kwatery żołnierzowi, jego małżonek uzyskiwał lokal zamienny. Chwilę miarodajną dla oceny potrzeb rozwiedzionych małżonków stanowił dzień uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód. Pod rządem art.28 stan powstały w wyniku orzeczenia rozvodu można było określić jako współuprawnienie do używania lokalu nie będące najmem ani innym stosunkiem prawnym zobowiązaniowym, a tym bardziej prawem rzeczowym. Przepis ten w sposób precyzyjny wskazuje, iż małżonek rozwiedziony mógł zamieszkiwać w zajmowanym lokalu po rozwiązaniu małżeństwa, zachowując tym samym uprawnienie do zajmowania kwatery. W uzasadnieniu uchwały z dnia 21 grudnia 2006r. III CZP 131/06 Sąd Najwyższy wskazał, iż prawa małżonka rozwiedzonego do zajmowania kwatery były prawami słusznymi i podlegającymi ochronie. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na unormowanie ,z którego wynika, iż lokale określone w art.55 ust. 1 cytowanej wyżej Ustawy mogą być zbywane ,a członkom rodziny w tym małżonkom wspólnie zamieszkującym z żołnierzem lub emerytem wojskowym lub rencistą, przysługuje prawo do preferencyjnego nabycia (art.58 ust.2 Ustawy o Zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP). Trudno zatem znaleźć usprawiedliwienie wykładni drastycznie pogarszającej sytuację małżonka w przypadku rozvodu, tym bardziej, że nie byłoby ono powiązane w żaden sposób z winą rozkładu pożycia. Poza tym, zdaniem Sądu Najwyższego, traktując uprawnienie małżonka do zajmowania lokalu po uprawomocnieniu się wyroku orzekającego rozwód jako prawo podmiotowe, należałoby konsekwentnie wskazać zdarzenie, które zgodnie z wolą ustawodawcy powoduje wygaśnięcie tego prawa, a takiego zdarzenia ustawa nie określa.

W orzecznictwie ugruntował się także pogląd , iż przydział kwatery stałej jest prawem podmiotowym żołnierza zawodowego oraz że podmiotem tego prawa jest również współmałżonek żołnierza, a w konsekwencji prawo do korzystania z takiej kwatery stanowi składnik majątku wspólnego małżonków (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 04 kwietnia 2012r. I CSK 8/12). Sytuacja małżonka rozwiedzonego nie uległa zatem zmianie na skutek uchylenia przepisu art.28 w wyniku nowelizacji przeprowadzonej w roku 2004. Jak bowiem stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 21 grudnia 2006r. uchylenie tego przepisu nie wprowadziło zmian w zakresie uregulowania stosunku prawnego powstałego w wyniku przydzielenia kwatery i również po uchyleniu go rozwiedziony małżonek nie może być uznany za osobę zajmującą kwaterę bez tytułu prawnego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy uznać należy, iż powódka W. Ś.po rządami obowiązującego wówczas art.28 ust. 1 Ustawy o Zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP nie może być traktowana jako osoba zamieszkująca lokal przy ulicy (...)w O.bez tytułu prawnego. Z obowiązującej w dacie uprawomocnienia się wyroku rozwodowego regulacji, zważywszy na okoliczność tego rodzaju, iż orzeczenie rozvodu nastąpiło z winy K. Ś., wynika wprost, iż małżonek rozwiedziony zajmujący kwaterę jest uprawniony do zamieszkiwania w tejże kwarterze, za wyjątkiem kwater w budynkach , o których mowa w art.55. ust.2 pkt 1-3 cytowanej wyżej Ustawy. Jak już wskazano wyżej nie zmienia tego stanu fakt uchylenia w późniejszym czasie przepisu art.28, albowiem odmienna regulacja stanu prawnego współmałżonka rozwiedzonego do zajmowanego przez niego lokalu pozostającego w zasobach W. A. M.byłaby krzywdząca, zważywszy na fakt nieuwzględniania w takich sytuacjach chociażby okoliczności związanej z uznaniem jednego ze współmałżonków za winnych rozkładu pożycia małżeńskiego. Ponadto jak słusznie wskazano Ustawa o Zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP nie zawiera w swej treści regulacji wskazującej zdarzenie, którego wystąpienie ma skutkować wygaśnięciem uprawnienia współmałżonka rozwiedzonego do zajmowania kwatery stałej.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż powódka W. Ś jest uprawniona do zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym położonym w O.przy ulicy (...), pozostającego w zasobach W. A. M..

Orzeczenie o kosztach oparto na przepisie art.98 k.p.c. zasądzając na rzecz powódki kwotę 397 złotych (200 zł opłata od pozwu,17zł opłata skarbową od pełnomocnictwa , 180zł wynagrodzenie pełnomocnika).